

**Systém podpory
environmentální výchovy,
vzdělávání, osvěty
a informování veřejnosti
o stavu životního prostředí
Jihočeského kraje**

Podporováno z prostředků Jihočeského kraje v rámci realizace
Akčního plánu rozvoje kraje pro rok 2002

Obsah

1. Úvod
  - 1.1. Úvod do problematiky
  - 1.2. Strategická vize EVVO Jihočeského kraje
  - 1.3. Strategický cíl EVVO Jihočeského kraje
  - 1.4. Základní pojmy
  - 1.5. Cílové skupiny
2. Současný stav EVVO v Jihočeském kraji
  - 2.1. Školství
  - 2.2. Veřejnost
  - 2.3. Veřejná správa
  - 2.4. Podnikatelská sféra
  - 2.5. Analýza úrovně EVVO a informování veřejnosti o stavu životního prostředí
3. Návrh systému EVVO
  - 3.1. Zásady systému EVVO
  - 3.2. Struktura a články systému EVVO
  - 3.3. Krajský systém EVVO v celonárodním kontextu a funkce jeho hlavních článků
  - 3.4. Krajský systém EVVO v oblasti školství a jeho funkce
  - 3.5. Krajský systém EVVO v oblasti působení na veřejnost a jeho funkce
  - 3.6. Krajský systém EVVO v oblasti působení na veřejnou správu a jeho funkce
  - 3.7. Krajský systém EVVO v oblasti působení na podnikatelskou sféru a jeho funkce
4. Dílčí cíle v EVVO a informování veřejnosti o stavu životního prostředí a prioritní opatření k jejich dosažení
5. Indikátory EVVO
6. Akční plán
7. Návrh na organizační a ekonomické zabezpečení systému
8. Přílohy
  - A. Organizace zabývající se environmentální výchovou, vzděláváním nebo osvětou
  - B. Přehled použitých zkratk

1. Úvod

1.1. Úvod do problematiky

V oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (dále EVVO) jsou povinnosti kraje (přenesená a samostatná) dány následujícími právními předpisy :

- zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (včetně platných od roku 2003), §79a, odst. 2 : „*krajské úřady spolupracují s ostatními správními úřady a orgány na zajišťování ekologické výchovy a vzdělání*“.
- zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, §13, odst. 1 : „*Kraj v samostatné působnosti ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a dalšími ústředními orgány je povinen podporovat osvětu, výchovu a vzdělávání široké veřejnosti v oblasti ochrany životního prostředí se zvláštním zaměřením na výchovu dětí a mládeže*“.
- zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, §13, odst. 3a : „*Kraj v samostatné působnosti usiluje o to, aby byl vytvořen a využíván systém osvojování základních poznatků o životním prostředí a jeho ochraně vycházející z principů udržitelného rozvoje a z aktivních forem výchovy, osvěty a získávání informací, zajišťovaný prostřednictvím státních i nestátních organizací*“.

Státní program EVVO a jeho Akční plán na léta 2001 – 2003, přijaté usnesením vlády České republiky č. 1048/2000, ze dne 23.10. 2000, vymezují dosud nejpodrobněji cíle, aktivity a úkoly v oblasti EVVO. Usnesení vlády č. 1010 ze 14.10. 2002, které toto usnesení mění, ve znění usnesení vlády č. 96/2002 z 23.1.2002, ukládá ředitelům krajských úřadů

- podporovat Státní program v obvodu své působnosti ve spolupráci se školami, centry a středisky ekologické výchovy a dalšími organizacemi a zařízeními zabývajícími se environmentálním vzděláváním, výchovou a osvětou
- seznámit s tímto usnesením starosty měst a obcí v obvodu své působnosti

a doporučuje starostům měst a obcí a primátorům statutárních měst podporovat

- aktivity environmentálního vzdělávání a osvěty a vytváření vzdělávacích a informačních center v obcích a městech ve spolupráci s organizacemi a zařízeními činnými ve Státním programu
- podnikatelskou činnost v oblasti životního prostředí včetně zavádění environmentálních standardů, norem a šetrného hospodaření v návaznosti na Státní program

Z hlediska kraje je nejvýznamnějším úkolem Akčního plánu úkol č. 4, to je iniciovat vznik funkčních regionálních a místních systémů EVVO v úzké spolupráci pracovníků veřejné správy, škol, center a středisek ekologické výchovy, NO a dalších partnerů činných v EVVO.

V oblasti informování veřejnosti o stavu životního prostředí jsou povinnosti kraje upraveny zákonem č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, který vymezuje pojmy do této oblasti spadající. Jsou to především informace o stavu životního prostředí a jeho složkách, o připravovaných činnostech, které by mohly vést ke změně stavu

životního prostředí, o správních řízeních, o ekonomických a finančních analýzách použitých v rozhodování, o mezinárodních závazcích atd.

Tento zákon plně vychází ze směrnice EU - Směrnice č. 90/313/EHS, o volném přístupu k informacím o životním prostředí, která ukládá zajistit veřejnosti volný přístup k informacím o životním prostředí v institucích placených z veřejných prostředků. Informace o životním prostředí mají být k dispozici veřejnosti na požádání v určitém termínu. Tato směrnice je dále rozpracována v tzv. Aarhuské úmluvě, jež je základním mezinárodním dokumentem, který se zabývá přístupem k informacím o životním prostředí.

Podmínky pro výkon zaručeného práva veřejnosti na informace v působnosti veřejné správy ve shodě s článkem 17 Listiny základních práv a svobod zaručuje Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

V listopadu 2001 z iniciativy SVIS MŠMT CEV Dřípatka bylo svoláno setkání zástupců Jihočeského kraje s organizacemi zabývajícími se EVVO v kraji. Zde byla vyjádřena ochota většiny přítomných organizací podílet se na přípravě systému EVVO v kraji. Zástupci Jihočeského kraje oznámili, že zpracování systému EVVO je jedním z projektů Akčního plánu Programu rozvoje územního obvodu Jihočeského kraje na rok 2002, který bude zpracován na základě výběrového řízení.

Výběrové řízení na zpracování Systému podpory environmentální výchovy, vzdělávání, osvěty a informování veřejnosti o stavu životního prostředí Jihočeského kraje proběhlo 10.6. 2002. Zpracovatelem zakázky je Rosa - jihočeská společnost pro ochranu přírody, o.p.s.

Práce zpracovatele byla průběžně kontrolována, usměrňována a schvalována řídicím výborem, který byl schválen Radou Jihočeského kraje ve složení:

- MVDr. Josef Novák, předseda řídicího výboru, člen Rady Jihočeského kraje
- Ing. Vladimír Halama, CSc., zastupitel Jihočeského kraje
- Ing. Karel Černý, vedoucí OŽPZL KÚ
- Ing. Martin Zdvořáček, OŠMT KÚ
- Ing. Petr Hakr, OŽPZL KÚ
- Ing. Svatopluk Mika, vedoucí odboru životního prostředí Magistrátu města České Budějovice
- RNDr. Zuzana Guthová, CSc., ROSA, o.p.s., České Budějovice, zástupce zpracovatele
- RNDr. Oldřich Syrovátka, CSc., AV ČR, České Budějovice

Na zpracování předkládaného návrhu se podíleli zástupci významných institucí, organizací i jednotlivci činní v EVVO, jejichž výčet je uveden na následující straně. Problematika působení na jednotlivé cílové skupiny byla zpracovávána relativně odděleně v samostatných pracovních týmech, které byly průběžně informovány o celkovém postupu prací.

Výchozím materiálem pro zpracování zadání je Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice a Program rozvoje územního obvodu Jihočeského kraje.

Přehled spolupracovníků, kteří se podíleli na tvorbě návrhu	
Bláha Martin	Základní organizace ČSOP, Blatná
Dejmek Stanislav	Pedagogické centrum, České Budějovice
Doktorová Petra	OkÚ České Budějovice
Dolanský Václav	Gymnázium, Český Krumlov
Guthová Zuzana	Rosa, České Budějovice
Hakr Petr	OŽPZL KÚ, České Budějovice
Hejzlarová Vladimíra	Rosa, České Budějovice
Johanisová Nad'a	Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity, České Budějovice
Nový Jan	Nadace pro vydru, Třeboň
Molek Vladimír	Calla, České Budějovice
Mika Svatopluk	Magistrát města České Budějovice
Pejcha Pavel	OkÚ Český Krumlov
Sequens Edvard	Calla, České Budějovice
Smržová Lenka	Cassiopeia, České Budějovice
Srdečný Karel	EKOwatt, České Budějovice
Syrovátka Oldřich	Pedagogické centrum
Truhlářová Blanka	Cassiopeia, České Budějovice
Wittingerová Monika	Jihočeské matky, České Budějovice
Zbořil Josef	CEMC, Český Krumlov
Zdvořáček Martin	OŠMT KÚ, České Budějovice

1.2. Strategická vize EVVO Jihočeského kraje

Žijeme v příjemném a přátelském prostředí jižních Čech díky rostoucímu environmentálnímu vědomí, opírajícímu se o principy udržitelnosti. Kvalita života se neustále rozvíjí.

1.3. Strategický cíl EVVO Jihočeského kraje

Strategickým cílem environmentální výchovy, vzdělávání, osvěty a informování veřejnosti o stavu životního prostředí Jihočeského kraje je dosažení významných pozitivních změn v myšlení a chování lidí, které odpovídají požadavkům udržitelného života a rozvoje, a které se projeví šetrnějším přístupem obyvatel k životnímu prostředí. Takové změny budou významné pro prevenci škod na ŽP, jeho postupné zkvalitňování a pro aktivní zapojování veřejnosti do řešení všech uvedených aspektů životního prostředí.

System výuky na všech typech škol i organizovaná mimoškolní činnost budou napomáhat vytváření hodnotového žebříčku pozitivního z hlediska ochrany a tvorby životního prostředí a výchově mladého člověka schopného globálního myšlení a příznivých občanských postojů.

Veřejnost bude v dostatečné míře informována o stavu životního prostředí, o ekologických problémech i možnostech jejich řešení, bude se aktivně zapojovat do plánovacích i rozhodovacích procesů spojených s životním prostředím, bude informována o ekologicky únosných výrobcích a motivována k ekologicky šetrnému chování.

Hospodářská sféra bude v širokém měřítku uplatňovat preventivní přístupy v ochraně životního prostředí a aktivně se podílet na řešení stěžejních problémů životního prostředí.

Veřejná správa bude respektovat a aktivně prosazovat principy udržitelného rozvoje, bude disponovat kvalitním informačním zázemím, bude podporovat zapojování veřejnosti do plánovacích i rozhodovacích procesů a bude vytvářet motivační nástroje pro ekologicky šetrné chování veřejnosti i podnikatelské sféry ve svém správním území.

1.4. Základní pojmy

Tak, jak se vyvíjel názor na cíle a náplň výchovy ve prospěch kvality životního prostředí, měnila se i odpovídající terminologie. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, hovoří o „ekologické výchově a vzdělávání“, zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, o „osvětě, vzdělávání a výchově veřejnosti v oblasti životního prostředí“, Státní program EVVO z roku 2000 již o „environmentální výchově, vzdělávání a osvětě“. Protože navržený systém podpory EVVO v Jihočeském kraji vychází z Akčního plánu tohoto Státního programu, je v textu jednotně používán termín „environmentální“. V citovaných materiálech, ale i v názvech organizací apod., však přetrvávají pojmy dříve používané.

Trvale udržitelný rozvoj (TUR)

je takový rozvoj, který uspokojuje potřeby současnosti bez ohrožování možností budoucích generací uspokojovat své vlastní potřeby. Je v podstatě procesem změn, ve kterém jsou využívání zdrojů, orientace vývoje technologií a transformace institucí zaměřeny na harmonické zvyšování současného i budoucího potenciálu uspokojování lidských potřeb a aspirací. (*Brundtland G.H.: Our Common Future, Oxford University Press, Oxford, 1987*)

Environmentální výchova, osvěta a vzdělávání

se provádějí tak, aby vedly k myšlení a jednání, které je v souladu s principem TUR, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách (§16 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí ve znění pozdějších předpisů).

Soupis použitých zkratk je uveden v příloze.

V souladu se Státním programem EVVO jsou pro účely navrženého systému definovány čtyři základní cílové skupiny:

1.5. Cílové skupiny

Veřejná správa

Jihočeský kraj
správy CHKO a NP
pověřené obecní úřady obcí s rozšířenou působností (POÚ 3)
pověřené obecní úřady (POÚ 2)
obecní úřady (ObÚ)
a jimi řízené organizace
členové samospráv na všech úrovních

Školství

vedoucí pedagogičtí pracovníci
pracovníci České školní inspekce
koordinátoři EVVO ve školách a školských zařízeních všech úrovní
učitelé
vychovatelé, pracovníci DDM a SVČ
žáci a studenti
dobrovolní pracovníci z řad veřejnosti
děti a mládež v mimoškolních aktivitách

Veřejnost

obyvatelé měst
obyvatelé venkova
občané (patřící do jedné obce)
aktivní veřejnost (včetně občanských sdružení)
pasivní veřejnost
zájmové skupiny a spolky (např. Český svaz ochránců přírody, Klub českých turistů, Český svaz zahrádkářů, aj.)
specifické skupiny (např. senioři, matky s dětmi, majitelé rodinných domů aj.)
autority ovlivňující veřejné mínění
médiá

Podnikatelská sféra

podniky průmyslové i zemědělské, spadající pod zákonnou úpravu dle zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a o omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci)
ostatní velké podniky průmyslové i zemědělské
malé a střední podniky, podniky služeb
živnostníci, OSVČ
profesní a podnikatelské svazy a sdružení
hospodářská a agrární komora v rámci kraje
zaměstnanci, střední a vysoký management, vlastníci

2. Současný stav EVVO v Jihočeském kraji

Objektivní zhodnocení současného stavu EVVO v kraji je nesnadné, neboť dosud nebyly navrženy ani stanoveny indikátory EVVO. Přesto na základě rámcové znalosti situace v jiných krajích (od postojů k nakládání s odpady, přes rozvoj místních Agend 21 až po vztah k ekologickému zemědělství) zpracovatelé usuzují, že stav environmentálního povědomí u obyvatelstva v jihočeském regionu je relativně nízký. Jednou z hlavních příčin je nepochybně nepříliš efektivní EVVO. Dlouhodobými nedostatky stávající EVVO je roztržitost aktivit, jejich neprovázanost, nízká úroveň spolupráce a vzájemné informovanosti, nezhodnotitelnost efektu. V kraji existuje vysoký potenciál odborného zázemí (vysoké školy, Akademie věd České republiky), avšak absence funkčního systému neumožňuje jeho plné využití k dosažení žádoucího plošného efektu EVVO.

EVVO realizovaná rozpočtovými organizacemi a veřejnou správou je hrazena z rozpočtu příslušných organizací, či z účelově vázaných prostředků škol a školských zařízení za podmínky MŠMT akreditovaných vzdělávacích programů realizovaných vzdělávacími institucemi zřízenými k tomuto účelu MŠMT ČR, Krajským úřadem aj. Široké spektrum činností EVVO je zajišťováno nevládními neziskovými organizacemi, které jsou z centrálních zdrojů formou dotací financovány přibližně v rozsahu 25 – 50%. Zbývající část jejich rozpočtů tvoří granty tuzemských i zahraničních nadací, dary, výtěžek z vlastní činnosti a členské příspěvky.

Dle údajů MŽP byly projekty EVVO v Jihočeském kraji v posledních deseti letech podporovány z centrálních zdrojů spíše podprůměrně ve srovnání s ostatními kraji.

Předpokladem rozvoje environmentálního povědomí obyvatel Jihočeského kraje je tedy především vytvoření funkčního systému EVVO, založeného na úzké spolupráci všech jeho článků, jež se touto problematikou zabývají. Jeho podpora je zakotvena v rozvojových dokumentech na úrovni krajské i národní (Program rozvoje územního obvodu Jihočeského kraje (dále PRK) - opatření III.2.6.5. Ochrana a revitalizace krajiny, Operační program - rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ) - Opatření 3.1 Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních a opatření 4.3 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta a zapojení občanů v ochraně životního prostředí). Pro financování dílčích aktivit bude možno využít i Společný regionální operační program (SROP).

2.1. Školství

Problematikou EVVO v oblasti školství se v různém rozsahu i v různé úrovni zabývají v podstatě všechny vzdělávací instituce a specializované mimorezortní subjekty kraje. Dlouhodobými nedostatky, jak je zmíněno výše, je však značná roztržitost aktivit v oblasti ekologické výchovy, jejich neprovázanost a nezhodnotitelnost efektu, nízká úroveň spolupráce a vzájemné informovanosti mezi jednotlivými subjekty. Absence jednotného systému tak neumožňuje dosažení žádoucího plošného efektu EVVO.

Environmentální výchovou dětí a mládeže ve školách i v rámci mimoškolních aktivit se zabývá v různém rozsahu celá řada organizací i dobrovolníků. Jejich rámcový seznam je uveden v příloze. Tento výčet není úplný a vzhledem k práci dobrovolníků ani úplný být nemůže. Tento seznam je otevřený, bude nadále doplňován a aktualizován a bude základem

pro vytvoření informační databáze organizací a jejich činností.

V kraji působí několik odborných středních škol s dlouholetou tradicí orientovaných na různé aspekty životního prostředí (ochrana životního prostředí, lesnictví, zemědělství, rybníkářství, veterinářství). Značný odborný potenciál představuje školství vysoké zastoupené především Jihočeskou univerzitou, Fakultou biologickou, zemědělskou a pedagogickou.

Pro další rozvoj EVVO ve školství je významný Metodický pokyn k environmentálnímu vzdělávání, výchově a osvětě ve školách a školských zařízeních, který vydalo MŠMT ČR pod č.j.:32 338/2000-22 v Praze dne 14.prosince 2001, s platností od 1.1. 2002.

2.2. Veřejnost

Touto cílovou skupinou z hlediska EVVO se vedle pověřených pracovníků státní správy (na městských a okresních úřadech a správách CHKO a NP) zabývá celá řada specializovaných nestátních organizací zaměřujících se na vydávání osvětových materiálů, poradenství a vzdělávání v různých otázkách souvisejících s životním prostředím a rozvojem občanské společnosti.

V environmentálním vzdělávání veřejnosti hrají důležitou, ale bohužel zatím nedostatečnou roli média, a také další články, jako např. zájmové organizace, osvětová a informační střediska, zoologické zahrady, muzea apod.

V současné době MŽP vydává každoročně brožuru „Stav životního prostředí v jednotlivých krajích České republiky – Jihočeský kraj“, kterou připravovalo v minulosti MŽP, odbor výkonu státní správy v Českých Budějovicích, nyní Krajský úřad, OŽPZL. Publikace je určena spíše odborné a zainteresované veřejnosti a její distribuci provádí MŽP samo, popřípadě prostřednictvím svých regionálních pracovišť a dalších distributorů. Publikace není primárně určena pro širokou veřejnost.

2.3. Veřejná správa

Vzdělávání veřejné správy je zajišťováno jednotlivými ministerstvy, v jihočeském regionu působí rovněž několik soukromých vzdělávacích institucí specializovaných na tuto cílovou skupinu. Problematika životního prostředí však tvoří v současnosti pouze zlomek jejich nabídky vzdělávacích programů. Perspektivní je vzdělávání veřejné správy na Vysoké škole ekonomické, fakultě managementu v Jindřichově Hradci, kde se vzděláváním veřejné správy zabývá katedra managementu veřejného sektoru s akreditací na vstupní vzdělávání veřejné správy dle zákona č. 312/2002 Sb., o vzdělávání úředníků územních samosprávných celků.

V současné době na všech okresních úřadech, správách CHKO, Správě NP a CHKO Šumava je pracovník pověřený EVVO, většinou pouze na částečný úvazek. Není jasné, jak bude zabezpečena jimi vyvíjená činnost po zániku okresních úřadů. Na krajském úřadě jsou pověřeni EVVO na částečný úvazek 2 pracovníci. V kraji pracují dvě správy CHKO (Třeboňsko, Blanský les) a Správa NP a CHKO Šumava, které zajišťují EVVO v různém rozsahu ve svém správním území. Správa správ CHKO ČR v současné době zpracovává vlastní koncepci EVVO na roky 2002 – 2010.

Metodické řízení zaměstnanců OkÚ pověřených EVVO je v kompetenci MŽP a bude po ukončení 2. fáze reformy veřejné správy zaměřeno na kraje a pověřené obce s rozšířenou

působností (POÚ 3).

V kraji je 623 obcí a měst. Hodnocení jejich aktivity je prakticky nemožné. Pozitivní vliv má Spolek pro obnovu venkova, jehož regionální pobočka byla ustavena v letošním roce a v regionu působící 2 školy obnovy venkova. Významným počinem z hlediska environmentálního citění obyvatel je i soutěž vesnice roku. Dvě města v kraji se přihlásila k programu Zdravých měst (Třeboň a České Budějovice), místní Agendy 21 se rozvíjejí pouze v omezeném rozsahu (obec Zahradky, Český Krumlov).

EVVO ve své působnosti podporují i některé MÚ (Tábor, Písek, Český Krumlov, České Budějovice, Strakonice, Prachatice, Nové Hrady, Třeboň, Blatná) a to pořádáním vlastních akcí, popřípadě podporou dalších organizací (základní organizace ČSOP aj.).

EVVO na území města České Budějovice již několik let (od roku 1994) podporuje Magistrát města formou grantů.

2.4. Podniková sféra

Vzhledem ke specifikům jihočeského regionu (zachovalá příroda, nízká hustota osídlení, příhraniční oblasti a reliéf krajiny) hraje význačnou roli ve vlivu na životní prostředí zejména zemědělství, rybníkářství a lesnictví. V jihočeském regionu však působí také celá řada významných průmyslových podniků, rozvíjí se dopravní infrastruktura.

V Jihočeském kraji působí Jihočeská hospodářská komora (sdružující malé, střední i velké průmyslové podniky a služby) a Agrární komora (sféra zájmu částečně lesnictví a zemědělství), které nabízejí svým členům různé vzdělávací programy. Zastoupení problematiky ŽP v těchto vzdělávacích programech je okrajové a souvisí převážně s obecně platnými právními předpisy.

Environmentální vzdělávání je v hospodářské sféře na různé úrovni. Větší průmyslové podniky s významnějším vlivem na životní prostředí se zabývají ve větší či menší míře zaváděním systémů EMS (ISO 14 000 nebo EMAS), zatímco v mnoha podnicích s menšího významu (s menším vlivem na životní prostředí) je environmentální problematika velmi okrajová.

Environmentálnímu vzdělávání hospodářské sféry napomáhá činnost jednak profesních a zaměstnavatelských svazů a komor a dále rozsáhlé struktury místních, regionálních a celostátně působících konzultačních a informačních firem a center působících v kraji.

2.5. Analýza úrovně EVVO a informování veřejnosti o stavu životního prostředí

Silné stránky

- Jihočeský kraj má vhodné výchozí podmínky naplňování EVVO v praxi. Vyznačuje se přírodě blízkou a rozmanitou krajinou s velkou plochou zvláště chráněných území. Je zde zachováno bohaté přírodní a kulturní dědictví.
- Tradiční jihočeský konzervatismus, zejména udržování živých tradic, silný vztah k regionu i tradičně silný význam rodinných vazeb jsou dobrými výchozími body pro navození pocitu zodpovědnosti za důvěrně známé prostředí a spoluodpovědnosti za jeho ovlivňování.

Slabé stránky

- Jakkoliv je tradiční jihočeský konzervatismus z hlediska silného vztahu k regionu pozitivní, jeho další průvodní jevy, jako neochota přijímat nové podněty a angažovat se mimo širší rodinu, jsou z hlediska environmentální osvěty a zapojování veřejnosti nepříznivé. S jistým konzervatismem a pravděpodobně i „zachovalou přírodou“ („...v našem kraji máme kvalitní ŽP, tak co ještě chcete chránit.“) souvisí relativně nízký stupeň environmentálního povědomí obyvatel předurčující do značné míry vztah k EVVO.
- Další slabou stránkou je nízká hustota osídlení, která znesnadňuje osvětové působení na veřejnost a její zapojování do řešení problémů životního prostředí a velký podíl malých obcí a malý podíl velkých. Malé obce mají zpravidla omezený obecní rozpočet a tedy i malou ochotu investovat do takových oblastí, jako je EVVO apod., jež pro obec nejsou životně důležité. V malých obcích nelze ani očekávat potřebný rozvoj aktivit v rámci místní Agendy 21.
- Konzervatismus se projevuje i ve stávajícím pojetí vzdělávání a výchovy.

Příležitosti

- Zásadní příležitostí pro systém EVVO kraje představuje jeho využití při řešení souvisejících problémových okruhů Programu rozvoje územního obvodu Jihočeského kraje a v nich navržených opatření.
- Příležitostí pro rozvoj a zvýšení efektivity EVVO v kraji je rozvoj občanské společnosti, neziskového sektoru a s tím související rozvoj spolkového života a mimoškolní činnosti dětí a mládeže a účast veřejnosti v rozhodovacích procesech.
- Významnou příležitostí by mohla být celospolečenská podpora TUR a EVVO, environmentálně příznivá legislativa, úspěšně provedená reforma veřejné správy s převodem kompetencí a uvědomělá samospráva, která bude požadovat uplatňování preventivních přístupů k ochraně životního prostředí ze strany podnikatelských subjektů a klást důraz na etiku podnikání.
- Posun v EVVO bude znamenat rozvoj školících institucí a zejména jejich environmentálních programů pro všechny cílové skupiny.
- V osvětě veřejnosti a informování o stavu životního prostředí může hrát klíčovou roli rozsáhlá síť veřejných knihoven i síť místních zpravodajů, které jsou zejména v odlehlejších oblastech jedinými zdroji informací pro místní obyvatelstvo.
- Dosud téměř nevyužitou příležitostí rozvoje systému EVVO představuje univerzitní a akademické zázemí v regionu. Výrazný posun v EVVO bude představovat sám fungující systém EVVO v kraji, který dokáže efektivně využívat regionální zdroje i fondy EU (SRP, OP RLZ).

Ohrožení

- Tak jak je reforma veřejné správy na jedné straně příležitostí pro rozvoj EVVO, může na straně druhé, při rozdrobení zdrojů a aktivit, představovat její ohrožení. Zde je do značné míry limitující znalost problematiky ŽP u zastupitelů pověřených obcí s rozšířenou působností, jež převezmou výkon státní správy po zaniklých okresních úřadech.
- Efektivita EVVO může být vážně ovlivněna nedostatečnou motivací cílových skupin, a to zejména v podnikatelské sféře, ze strany veřejné správy i dobře míněnou snahou o rozvoj území prostřednictvím umístění problematických provozů zahraničních podnikatelů, které již jsou v zemích EU nepřijatelné, na území kraje.
- Ohrožení systému EVVO představuje rovněž případné podcenění problematiky EVVO a nedostatečné finanční a organizační zabezpečení ze strany Jihočeského kraje.

3. Návrh systému EVVO

3.1. Zásady systému EVVO

- **Soustavný důraz na odbornost** (akreditace v jednotlivých oblastech, úzká spolupráce s pracovišti AV ČR a s vysokými školami, prokazatelné zkušenosti avýsledky ve vybraných oborech a činnostech, atd.).
- **Otevřenost systému, odmítnutí monopolu** - v zájmu umožnění rozvoje by průběžně měly mít možnost vstupovat do systému i nové subjekty, jež prokáží vysokou odbornost a zkušenosti (předpoklady k úspěšné činnosti), byť i jen v oblastech, týkajících se dílčích témat (oblastí) EVVO.
- **Požadavek široké kooperace a kooperativnosti**, a to především s ohledem na funkční stabilitu systému, na účelné využití finančních prostředků a odborného potenciálu (důraz na princip sdružování a synergní efekt).
- **Zásada soustavné aktualizace a inovace**, schopnost reagovat na aktuální problémy a vývoj společnosti, a to jak v regionálním, tak i širším kontinentálním a globálním kontextu.

3.2. Struktura a články systému EVVO

System EVVO je členěn do čtyř základních úrovní - řídicí, poradní, výkonné a cílové.

System EVVO Jihočeského kraje je přes úroveň řídicí a poradní propojen do celostátních struktur (ústřední orgány a mezirezortní skupina pro EVVO – viz kapitoly 3.3.1. a 3.3.2.). Na úrovni kraje se dílčí části systému odlišují, neboť jednotlivé cílové skupiny vyžadují odlišný přístup. Některé články systému EVVO mohou být v jednotlivých částech součástí odlišných úrovní. Například v oblasti působení na veřejnou správu jsou obecní úřady cílovou skupinou a v oblasti působení na veřejnost mají funkci výkonnou.

Jeho nedílnou součástí je informační systém, zajišťující tok informací mezi jednotlivými články.

3.2.1. Hlavní články

- Jihočeský kraj – řídicí složka
- Koordinační skupina - poradní (metodická) složka
- Pedagogické centrum
- školy a školská zařízení, koordinátoři EVVO
- vysoké školy
- Česká školní inspekce
- střediska služeb školám
- NNO včetně CEV a SEV
- regionální informační, poradenská a osvětová centra (EKIS, STEP apod.)
- správy CHKO a NP
- veřejná správa
- vzdělávací instituce (včetně Školy obnovy venkova, apod.)
- podnikatelské zájmové organizace v hospodářské sféře (Agrární komora, Hospodářská komora, významné členské organizace Svazu průmyslu a dopravy, aj.)

3.2.2. Další články EVVO

- občanská sdružení a spolky pracující v oblasti EVVO
- zoologické zahrady (např. ZOO Ohrada)
- ústavy AV ČR
- informační centra (místní ekologické poradny apod.)
- stanice pro handicapované živočichy.
- botanické zahrady, arboreta a biologické stanice
- školní polesí, školní statky aj.
- knihovny, muzea, hvězdárny a planetária
- ekologické farmy přístupné veřejnosti aj. osvětová a kulturně vzdělávací zařízení aplikující v praxi EVVO
- dětská periodika (např. noviny pro udržitelný život ROBINSON)
- turistická zařízení
- centrálně řízené organizace zasahující do sféry EVVO (Povodí Vltavy, s.p., Pozemkový fond ČR, Lesy ČR, s.p. a jiné)

Tyto články EVVO tvoří široké spektrum subjektů různého zaměření. Jsou cenným zdrojem informací a odborníků v různých oborech. Některé nabízejí vlastní dílčí aktivity, využitelné v oblasti EVVO. Předpokládá se, že do systému EVVO budou vstupovat v rámci vlastních či společných projektů. V zájmu koordinace a zachování jednotné koncepce EVVO je žádoucí, aby i tyto články byly soustavně informovány o vývoji systému.

3.3. Krajský systém EVVO v celonárodním kontextu a funkce jeho hlavních článků

V celonárodním kontextu jsou řídicím článkem krajského systému EVVO ústřední orgány (MŽP a MŠMT) a jejich poradním orgánem mezirezortní skupina. V tomto kontextu je Jihočeský kraj i koordinační skupina článkem výkonným. Cílové skupiny jsou definované Akčním plánem Státního programu EVVO ČR.

3.3.1. Ústřední orgány

- Vyhodnocují plnění úkolů Akčního plánu Státního programu EVVO ČR.
- Podporují zapracování cílů Státního programu EVVO ČR do zákonů i nižších právních norem.
- Tvoří a realizují diferencované vzdělávací programy pro veřejnou správu, formulují vzdělávací a rekvalifikační programy pro podnikatelskou sféru .
- Podporují výzkum v oblasti EVVO.
- Začleňují aspekty environmentální výchovy do všech nově vznikajících rámcových vzdělávacích programů.

3.3.2. Mezirezortní skupina

- Je složena za zástupců příslušných ministerstev, nižších článků veřejné správy, vysokých škol, CEV, SEV a jiných významných nestátních subjektů činných v EVVO, je jmenována a řízena ministrem životního prostředí.
- Je konzultačním a poradním orgánem MŽP pro koordinaci a kontrolu plnění SP EVVO ČR.

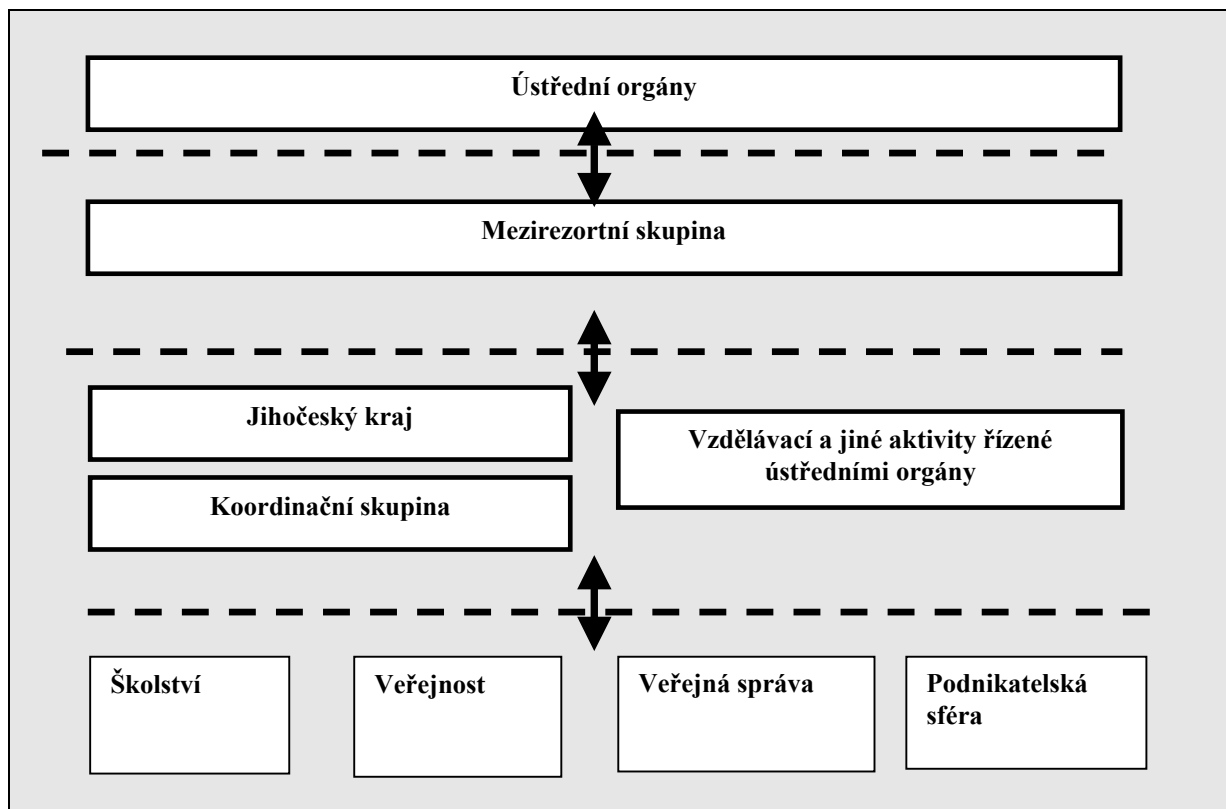
3.3.3. Jihočeský kraj

- Vyčlenění nejméně 1 odborného pracovníka, pověřeného výhradně řízením systému EVVO – krajského koordinátora EVVO.
- Zřizuje (schvaluje, jmenuje) koordinační skupinu jako odborný poradní orgán systému.
- Ve svém rozpočtu vyčleňuje prostředky na nezbytné ekonomické krytí činnosti systému (činnost koordinační skupiny, realizaci akčního plánu, granty, přímé dotace aj.). Tyto prostředky jsou deponovány v Krajském fondu podpory EVVO zřízeném krajem.

3.3.4. Koordinační skupina

- Kromě zástupců Jihočeského kraje je tvořena i zástupci aktivních článků EVVO a významných cílových skupin, např. CEV, pedagogického centra, Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity, školních koordinátorů, podnikatelské sféry, veřejné správy aj.
- Odborně řídí činnost systému, dohlíží na soustavnou aktualizaci obsahu vzdělávacích programů a na zvyšování jejich odborné úrovně.
- Monitoruje funkci systému EVVO.
- Odborně dohlíží na provázanost regionální koncepce EVVO se státní koncepcí EVVO a koncepcí CHKO a NP a formuluje úkoly EVVO, konkretizuje obecně platné záměry, navrhuje směrnice a další dokumenty k realizaci systémových záměrů EVVO.
- Posuzuje a řeší aktuální problémy systému EVVO, aktualizuje a upřesňuje priority a cíle.
- O obsahu a výsledcích svých zasedání průběžně informuje jednotlivé články EVVO.
- Jedenkrát za rok organizuje celokrajskou konferenci k EVVO.
- Koordinuje propagaci, popularizaci a informovanost v systému EVVO (informační portál EVVO, publikace, práce s médii, internet a pod.).
- Sleduje možnosti finančního zajištění jednotlivých funkcí systému z regionálních, státních, zahraničních a jiných zdrojů, motivuje jejich využívání jednotlivými články.
- Doporučuje okruhy témat pro vypsání grantů v rámci regionu, měst a pod.

Schéma č. 1: Krajský systém EVVO v celonárodním kontextu

Krajský systém EVVO v celonárodním kontextu je řízen ústředními orgány především prostřednictvím právních norem. V celonárodním kontextu náleží Jihočeský kraj i koordinační skupina do úrovně výkonné.

3.4. Krajský systém EVVO v oblasti školství a jeho funkce

3.4.1. Jihočeský kraj (funkce viz kapitola 3.3.3.)

3.4.2. Koordinační skupina (funkce viz kapitola 3.3.4.)

3.4.3. Pedagogické centrum

- Realizuje vlastní odborné vzdělávací programy v rámci dalšího vzdělávání pedagogů MŠ, ZŠ, SŠ všech typů a speciálních škol Jihočeského kraje.
- Na základě konkrétních podmínek a odborných předpokladů se podílí na odborné přípravě školních koordinátorů EVVO.
- Zabezpečuje informace školám a školským zařízením v oblasti EVVO.
- Ve spolupráci s ostatními články EVVO zajišťuje implementaci významných celostátních vzdělávacích programů v oblasti školství.
- Realizuje průběžné vzdělávání pracovníků České školní inspekce (ČŠI) se zaměřením na oblast EVVO.
- Poskytuje odbornou pomoc školám a školským zařízením při přípravě a realizaci vlastních projektů v oblasti EVVO.
- Řídí Krajskou sekci EVVO, složenou ze zástupců vybraných středisek služeb školám a pedagogů, zkušených v oblasti EVVO.

3.4.4. Střediska služeb školám

- Přípravují vzdělávací programy EVVO, vycházející především ze znalosti místních či regionálních ekologických podmínek.
- Na základě konkrétních podmínek a odborných předpokladů se podílejí na odborné přípravě koordinátorů EVVO.
- V rámci své působnosti zabezpečují v dané oblasti odborné informační a poradenské služby.
- Na úseku dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) úzce spolupracují s pedagogickým centrem s cílem vzájemné koordinace aktivit v oblasti EVVO.

3.4.5. Česká školní inspekce

- V rámci inspekční činnosti průběžně hodnotí stav a úroveň EVVO na školách a školských zařízeních, včetně činnosti školních koordinátorů EVVO - dle pokynů k činnosti ČŠI od roku 2003.
- Poskytuje zařízením pro DVPP informace o stavu EVVO na školách, umožňující následnou pedagogicky hodnotnou orientaci vzdělávacích programů EVVO.

3.4.6. NNO včetně CEV a SEV

- Přípravují a realizují vlastní školní i mimoškolní vzdělávací programy EVVO pro děti a mládež všech věkových skupin (včetně ekologických olympiád, soutěží apod.).
- Součástí jejich činnosti je celoroční systematická práce s dětmi a mládeží na poli EVVO.
- Na základě konkrétních podmínek a odborných předpokladů se podílejí na odborné

- přípravě koordinátorů EVVO.
- Poskytují odbornou poradenskou činnost školám.

3.4.7. Školy a školská zařízení, koordinátoři EVVO na školách

Školy a školská zařízení

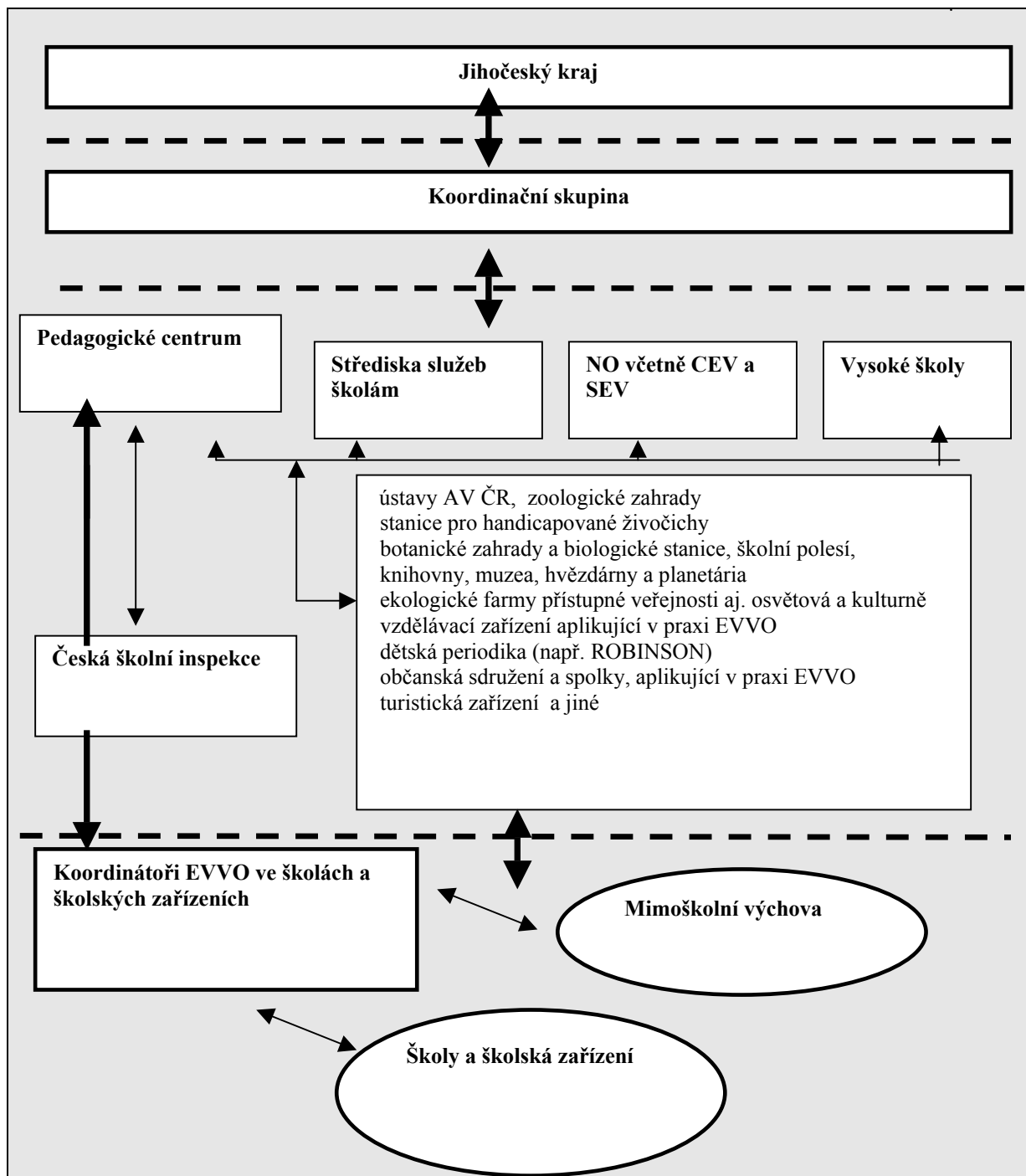
- Vytvářejí podmínky pro činnost školního koordinátora EVVO.
- Vytvářejí podmínky pro další vzdělávání pedagogů v oblasti EVVO.
- Motivují a podporují začleňování EVVO do výuky a zájmové činnosti.

Koordinátoři EVVO na školách

- Sledují činnost koordinační skupiny krajského systému EVVO, prosazují uvádění jejích záměrů a opatření do vlastní pedagogické praxe.
- Vytvářejí podmínky pro využívání vhodných vzdělávacích programů EVVO v prostředí svých škol a školských zařízení.
- Spolupracují s jednotlivými články systému EVVO při přípravě a realizaci vhodných vzdělávacích projektů.
- Usilují o co nejširší tematický záběr a účinnost EVVO v rámci svých zařízení. Podle možností vytvářejí a realizují vlastní výchovné programy v oblasti EVVO.
- Jako nejvýznamnější funkční prvek zpětné vazby systému EVVO předkládají koordinační skupině vlastní náměty, doporučení a další informace, vedoucí ke zlepšení funkce systému EVVO.

3.4.8. Vysoké školy

- Poskytují ostatním článkům EVVO odborné zázemí pro realizaci vzdělávacích programů.
- V rámci odborné přípravy pedagogů zohledňují ve svých studijních programech požadavky pedagogické praxe v oblasti EVVO.
- Připravují a realizují vlastní vzdělávací programy EVVO.
- Zabezpečují činnosti výzkumného charakteru.

Schéma č. 2 : Krajský systém EVVO v oblasti školství.

Znázorněny jsou jednotlivé úrovně systému (koordinační, výkonná a cílová), včetně vztahů a zpětných vazeb.

3.5. Krajský systém EVVO v oblasti působení na veřejnost a jeho funkce

3.5.1. Jihočeský kraj (funkce viz kapitola 3.3.3.)

3.5.2. Koordinační skupina (funkce viz kapitola 3.3.4.)

3.5.3. Veřejná správa

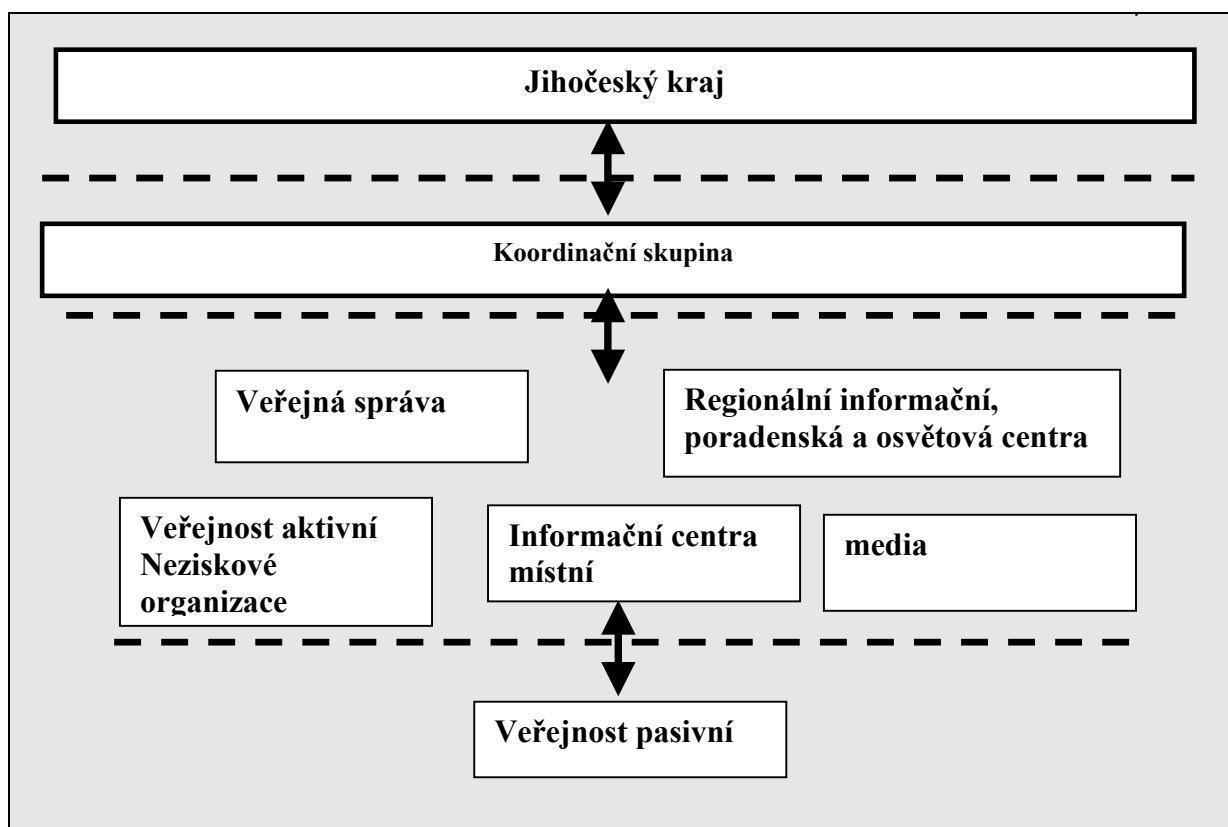
- Připravuje a realizuje vlastní koncepce EVVO v místním měřítku.
- Ve spolupráci s dalšími státními i nestátními subjekty ovlivňuje cíleně environmentální chování občanů, podnikatelských subjektů v obci (kraji) a organizací řízených obcí (krajem).
- Iniciuje a rozvíjí spolupráci s občany a občanskými sdruženími na tvorbě strategických rozvojových plánů obce a při řešení problémů spojených s životním prostředím v obci, iniciuje vznik místních Agend 21 a zapojování obce do sítě Zdravých měst.
- Podporuje z prostředků svého rozpočtu činnost občanů, občanských sdružení a spolků v oblasti EVVO.

3.5.4. Regionální informační, poradenská a osvětová centra

- Poskytují a zprostředkují environmentální informace (včetně informací o stavu ŽP) veřejnosti a veřejné správě a síti informačních center v kraji.
- Ve spolupráci s VŠ, vědeckými ústavy a dalšími organizacemi a institucemi udržuje vysoký odborný standard poskytovaných informací.
- Provádí cílenou osvětu v oblasti péče o životní prostředí, prevence škod a environmentálně šetrného života.
- Zajišťuje další vzdělávání a zvyšování kvalifikace pracovníků informačních a osvětových center obcí, popřípadě dalších ekoporadců.

3.5.5. NNO včetně CEV a SEV

- Připravují a realizují vlastní vzdělávací programy pro veřejnost, veřejnou správu i podnikatelskou sféru.
- Zastupují veřejnost při rozhodování správních úřadů v oblasti ŽP a podněcují občany k takové účasti.

Schéma.č. 3: Krajský systém EVVO v oblasti působení na veřejnost

Environmentální vzdělávání a osvěta veřejnosti se provádí prostřednictvím jak veřejné správy a informačních a poradenských center, tak prostřednictvím médií a aktivní veřejnosti, zastoupené např. občanskými sdruženími, spolky i aktivními jednotlivci.

3.6. Krajský systém EVVO v oblasti působení na veřejnou správu a jeho funkce

3.6.1. Jihočeský kraj

Funkce viz 3.3.3., a dále:

- Klade důraz na systematické vzdělávání zaměstnanců státní správy na úrovni KÚ a POÚ3 i volených zástupců na úrovni kraje a POÚ3 v environmentální problematice.
- Bude zajišťovat a podporovat integraci EVVO do činností složek veřejné správy na úrovni kraje a POÚ3.
- Bude dohlížet na přenos informací do nižších článků samosprávy a to buď prostřednictvím POÚ3, nebo jiných článků systému EVVO.
- Bude prosazovat a zajišťovat ekologizaci provozu KÚ a Jihočeským krajem řízených organizací.

3.6.2. Koordinační skupina (funkce viz kapitola 3.3.4.)

3.6.3. Veřejná správa

POÚ 3

- Zajišťuje přenos informací z KÚ týkajících se možností EVVO v místních podmínkách na obecní úřady.
- Klade důraz na systematické vzdělávání svých zaměstnanců i samospráv obcí.
- Pověřuje jednoho pracovníka alespoň na třetinový úvazek realizací EVVO na příslušné úrovni.

POÚ 3, POÚ 2 a ObÚ (funkce viz kapitola 3.5.3.)

3.6.4. Regionální vzdělávací instituce

- Sledují činnost koordinační skupiny a předávají podněty k zapracování do systému a k návrhu opatření.
- Vytvářejí akreditované vzdělávací programy pro další vzdělávání veřejné správy ve smyslu zákona č. 312/2002 Sb., o vzdělávání úředníků územních samosprávných celků.

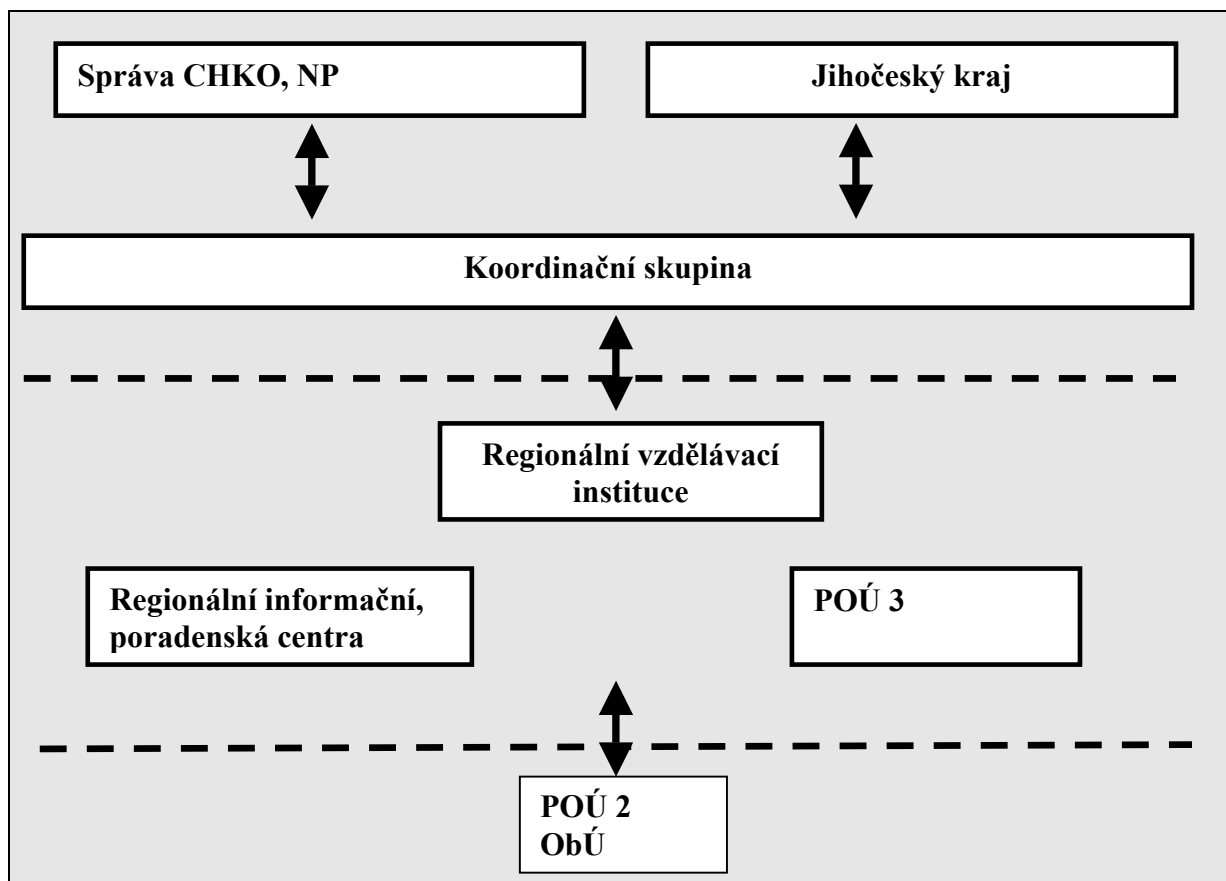
3.6.5. Správy CHKO a NP

- Realizují vlastní koncepci EVVO. Při její aktualizaci respektují systém EVVO v kraji, jeho cíle a návrhy opatření.
- Ve spolupráci s dalšími státními i nestátními subjekty připravují a realizují školní i mimoškolní programy pro děti a mládež, ovlivňují cíleně environmentální chování občanů, podnikatelských subjektů ve svém správním území.
- Dohlížejí na realizaci, popřípadě koordinují EVVO na místní úrovni v obcích na území NP či CHKO.

3.6.6. Regionální informační, poradenská a osvětová centra

- Poskytují a zprostředkují environmentální informace (včetně informací o stavu ŽP) veřejné správě.

- Provádějí cílenou osvětu v oblasti péče o životní prostředí, prevence škod a environmentálně šetrného života.

Schéma č. 4: Krajský systém EVVO v oblasti působení na veřejnou správu.

Správy CHKO a NP v systému spolupůsobí s Jihočeským krajem. System je zajišťován především prostřednictvím vzdělávacích institucí, v oblasti působení na POÚ 2 a ObÚ také dalšími články EVVO a POÚ 3.

3.7. Krajský systém EVVO v oblasti působení na podnikatelskou sféru a jeho funkce

3.7.1. Jihočeský kraj (funkce viz kapitola 3.3.3.)

3.7.2. Koordinační skupina (funkce viz kapitola 3.3.4.)

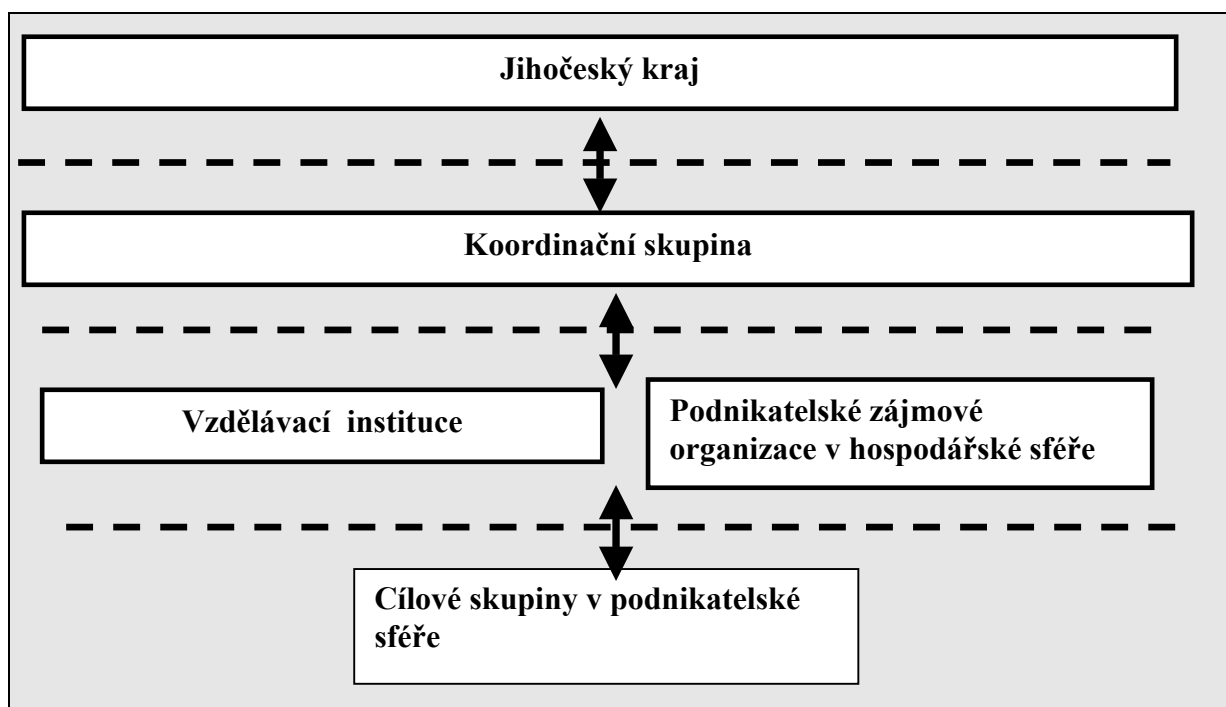

3.7.3. Regionální vzdělávací instituce

- Sledují činnost koordinační skupiny krajského systému EVVO, předávají podněty k zapracování do systému a k návrhu opatření.
- Ve vzdělávacích programech kladou důraz na environmentální aspekty veškeré činnosti všech složek hospodářské sféry.
- Systematicky seznamují s možnostmi prosazování principů udržitelného rozvoje v místním i regionálním měřítku.

3.7.4. Podnikatelské zájmové organizace v hospodářské sféře

- Sdružují ve svých strukturách environmentální pracovní skupiny, zabývající se celou šíří environmentální problematiky daného uskupení včetně zpracování environmentálních politik a konceptů environmentální výchovy.
- Utvářejí potřebné databáze environmentální výkonnosti a vhodných organizací, poskytujících konsultační služby členským organizacím při zavádění EMS.
- Podporují zavádění systémů environmentálního řízení a tím i environmentálního vzdělávání.
- Podporují informační otevřenost o environmentálních záležitostech u svých členských organizací.
- Vzájemně spolupracují na horizontální úrovni v environmentální problematice a uplatňování konceptu eko efektivity.
- Publikují úspěchy ve zvyšování environmentální výkonnosti svých členů.

Schéma č. 5: Krajský systém EVVO v oblasti působení na podnikatelskou sféru

Environmentální vzdělávání a osvěta v podnikatelské sféře je zajišťována především prostřednictvím vzdělávacích institucí a podnikatelských zájmových organizací .

4. Dílčí cíle v EVVO a informování veřejnosti o životním prostředí a prioritní opatření k jejich dosažení

Dílčí cíle	Opatření
SYSTÉM EVVO	
Koordinace EVVO Jihočeským krajem.	Vyčlenění pracovníka KÚ pověřeného výhradně koordinací EVVO na úrovni kraje a komunikací s mezirezortní skupinou.
Aktivní činnost koordinační skupiny pro EVVO.	Navržení a jmenování koordinační skupiny EVVO.
Vytvoření funkčního informačního systému pro EVVO k zajištění spolehlivého toku informací ke všem článkům .	Budou vytvořeny a průběžně aktualizovány internetové stránky pro EVVO, jejichž prostřednictvím bude zajištěna komplexní informovanost veřejnosti i médií. Uvnitř systému bude portál zprostředkovávat informace nezbytné pro práci systému EVVO a jeho rozvoj (informace o možnostech finanční podpory , školení, stáže apod.).
	Vydávání specializované tiskoviny pro EVVO pro potřeby zainteresovaných organizací i veřejnosti.
Standardizace hodnocení účinnosti EVVO.	Navržení vhodných indikátorů EVVO a stanovení jejich výchozí hodnoty pro Jihočeský kraj.
Multiplikace účinku EVVO na základě spolupráce subjektů.	Podpora vzájemné komunikace a spolupráce mezi jednotlivými subjekty EVVO, včetně přeshraniční spolupráce v rámci euroregionů Šumava a Silva Nortica aj.
Finanční zajištění krajského systému EVVO.	Zřídit fond environmentální politiky Jihočeského kraje pro podporu činnosti a rozvoje systému EVVO a to formou grantového systému, podporou projektů akčního plánu a vlastní činnosti krajského koordinátora EVVO.
	Podpora projektů podávaných školami, školskými zařízeními, specializovanými pracovišti, nevládními organizacemi i jednotlivci na podporu EVVO v kraji.

Dílčí cíl	Opatření
ŠKOLSTVÍ	
Prohloubení odborné přípravy vedoucích pedagogických pracovníků.	Seznámení vedoucích pedagogických pracovníků se systémem EVVO, s požadavky a nároky, včetně vytváření podmínek pro práci koordinátorů EVVO; výměna zkušeností jako prostředku odkrývání aktuálních potřeb, požadavků a rezerv v dané oblasti. Analýza současných podmínek, požadavků a potřeb vedoucích pedagogických pracovníků pro implementaci EVVO na školách. Zpracování závěrů analýzy včetně jejich praktické aplikace v pedagogické praxi.
Příprava pracovníků ČSI v oblasti hodnocení stavu EVVO na školách.	Upřesnění hodnotících kritérií stavu a úrovně EVVO na školách včetně činnosti koordinátorů. Zařazení problematiky EVVO do systému dalšího vzdělávání pracovníků ČSI. Využívání závěrů z tematických inspekcí v oblasti DVPP.
Teoretická a praktická příprava koordinátorů EVVO na školách a školských zařízeních.	Příprava a realizace vzdělávacího programu pro koordinátory EVVO (postavení, funkce a kompetence koordinátora; legislativa; metody a formy práce koordinátora, možnosti spolupráce v rámci školy i mimo ni; odborné vzdělávání, metodika tvorby projektů). Zabezpečení poradenského systému pro práci koordinátorů.
Rozšiřování vědomostí a prohloubení didaktických dovedností učitelů v praktické aplikaci EVVO v jednotlivých předmětech a oborech.	Poskytnout učitelům potřebné informace o systému EVVO v Jihočeském kraji. Připravovat a realizovat vzdělávací programy se zaměřením na rozšiřování vědomostí a prohlubování didaktických dovedností učitelů v praktické aplikaci EVVO v jednotlivých předmětech a oborech, včetně poskytování vhodných metodických a výukových materiálů. Podpora vlastních aktivit škol a školských zařízení včetně dětských zastupitelstev, časopisů aj.
Ekologizace provozu škol a školských zařízení.	Poskytnutí informací o nárocích na ekologický provoz škol a školských zařízení. Ekologické audity škol a školských zařízení.
Podpora vzdělávacího procesu ze strany specializovaných pracovišť (CEV, SEV aj.).	Podpora a rozvoj terénních pobytových středisek ekologické výchovy dostupných základním i středním školám Jihočeského kraje.

	Podpora a rozvoj přímé účasti specializovaných pracovišť na vzdělávacím procesu.
Rozvíjení EVVO na vysokých školách.	Projednat možnosti vytváření podmínek pro postupnou implementaci environmentálních přístupů ve výuce jednotlivých oborů vysokých škol. Podpora zadávání environmentálně zaměřených diplomových prací. Podpora environmentálně zaměřených studentských projektů.
Zkvalitnění environmentální výchovy při mimoškolních činnostech.	Zapojení neorganizovaných dětí a mládeže do aktivit na poli EVVO. Podchycení zájmu o přírodu u dětí a mládeže. Podpora akcí celokrajského významu, jejichž cílem je zapojení „neorganizovaných“ dětí a mládeže do aktivit blízkých přírodě či setkávání takto zaměřených dětí a mládeže.
	Rozšiřování znalostí a prohlubování dovedností vychovatelů DDM a SVČ a vedoucích kolektivů dětí a mládeže, zřizovaných NNO, v oblasti EVVO. Podpora vydávání metodických materiálů s problematikou EVVO využitelných při činnosti mimoškolních kolektivů dětí a mládeže. Podpora setkávání a výměny informací mezi osobami činnými v této oblasti.
	Rozvoj činnosti kolektivů dětí a mládeže, zřizovaných NNO, DDM, SVČ aj., které se ve své činnosti zabývají EVVO, včetně jejich materiálního zabezpečení.

Dílčí cíle	Opatření
VEŘEJNOST	
Dobrá dostupnost informací a poradenství v oblasti životního prostředí pro všechny občany v kraji.	Vytvoření krajského centra environmentálních informací, které bude shromažďovat dostupné informace o životním prostředí, poskytovat je veřejnosti, vytvářet a poskytovat vhodné osvětové materiály ke zvýšení environmentálního povědomí veřejnosti (typu „Rádce občana při ohrožení ŽP“) a poskytovat aktuální informace o životním prostředí (v souladu se zákonem č. 123/1998 Sb.).
	Rozvoj informačních a osvětových center na celém území kraje s využitím sítě místních knihoven a dalších stávajících struktur.
	Environmentální informace a osvěta veřejnosti s využitím médií, místních zpravodajů a dalších místních aktivit.
	Plošný rozvoj environmentálních poraden a poradců v počtu alespoň 1 na okres .
	Využití sítě poradenských míst EKIS.
	Další vzdělávání ekologických poradců.
Zapojování veřejnosti do plánování a rozhodování ve věcech ŽP.	Osvěta v oblasti práva a povinností veřejnosti ve vztahu k životnímu prostředí a možnostech zapojování do rozhodování v záležitostech životního prostředí, včetně přípravy a realizace strategických dokumentů rozvoje na všech úrovních.
	Prezentace a propagace projektu Zdravých měst a místních Agend 21.
Motivace veřejnosti k ekologicky šetrnému způsobu života.	Propagace environmentálně šetrného způsobu chování prostřednictvím pozitivních příkladů a návodů a jejich prezentací v médiích a uznávanými osobnostmi.

Dílčí cíle	Opatření
VEŘEJNÁ SPRÁVA	
Vytvoření základních podmínek pro činnost systému EVVO na všech úrovních.	Pověření konkrétního pracovníka odpovědností za EVVO, na úrovni kraje v rozsahu min. 1 pracovního úvazku, na úrovni POÚ 3 v rozsahu alespoň 1/3 pracovního úvazku. Vyčlenění finančních prostředků z rozpočtu správní jednotky na realizaci EVVO, popřípadě zajišťování finanční podpory z jiných zdrojů.
	Podpora činnosti místních spolků a organizací činných v oblasti EVVO.
Zkvalitnění informačního systému v oblasti životního prostředí ve veřejné správě.	Vytváření odpovídajících databází o ŽP v místních podmínkách.
	Poskytování informací o stavu ŽP prostřednictvím svého informačního centra pro veřejnost (např. místní knihovna) a umožnění přístupu veřejnosti k informacím v elektronické podobě
Dosažení odpovídající schopnosti orientace v problematice TUR u zaměstnanců veřejné správy i členů samospráv.	Zajištění environmentálního vzdělávání kompetentních pracovníků veřejné správy a představitelů samospráv a poskytování informací o možnostech EVVO na místní úrovni obcím .
Cílené ovlivňování environmentálního chování veřejnosti.	Realizace vlastních programů environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty .
	Využití místních zpravodajů k šíření osvětových informací, informací o ŽP a jeho problémech v místním měřítku.
	Vydávání obecně závazných vyhlášek k usměrnění chování veřejnosti k ŽP.
Dosažení pozitivních změn v chování podnikatelských subjektů působících ve správním území obce.	Stanovení environmentálních kritérií při zadávání veřejných zakázek.
	Podněcování hospodářské sféry k přijetí preventivních přístupů k ŽP (CP, ekologické zemědělství aj.) a k využívání environmentálních systémů řízení (ISO 14 000, EMAS) a to i nad rámec složkových zákonných předpisů.
	Zapojování podnikatelských subjektů do místních aktivit zaměřených na soustavné zlepšování životního prostředí a kvality života v místě.
Ekologizace provozů abudov veřejné správy a jí řízených institucí.	Ekologické audity budov a provozů na všech úrovních veřejné správy a organizací jimi řízených.
Zvýšení efektivity prostředků vynakládaných	Stanovení environmentálních kritérií při

do péče o životní prostředí i na odstraňování škod na životním prostředí.	zadávání veřejných zakázek.
	Efektivní komunikace a spolupráce s ostatními subjekty (veřejnost, místní podnikatelé, NNO apod.) při přípravě strategických dokumentů a plánů rozvoje na všech úrovních

Dílčí cíle	Opatření
PODNIKATELSKÁ SFÉRA	
Ekologizace hospodářských subjektů.	Zajištění environmentálního vzdělávání pro hospodářské subjekty jako integrální součásti odborného i manažerského vzdělávání.
	Uplatňování preventivních přístupů (čistší produkce, ekologické zemědělství aj.).
	Efektivní využívání environmentálních systémů řízení (ISO 14 000, EMAS a dalších) hospodářskou sférou především pro zkvalitňování lidských zdrojů a zlepšování uvědomělé péče o ŽP.
	Využívání integrovaného povolení (IPPC) pro výrazné snížení environmentálních dopadů nad rámec složkových zákonných předpisů (právní rámec dobrovolných dohod).
Zapojování podnikatelské sféry do řešení stěžejních problémů životního prostředí.	Spolupráce s veřejnou správou, zapojování do místních aktivit zaměřených na soustavné zlepšování životního prostředí a kvality života v místě.
Transparentnost hospodářské sféry z hlediska vlivu na ŽP.	Podpora informační otevřenosti hospodářské sféry o vlivech na životní prostředí.

5. Indikátory EVVO

Strategickým cílem systému EVVO Jihočeského kraje je dosažení významných pozitivních změn v myšlení a chování lidí, tedy změny stavu environmentálního povědomí populace. Přímá indikace takovýchto změn bez rozsáhlých sociologických průzkumů je prakticky vyloučena. K indikaci účinnosti systému EVVO bude tedy výhodnější použít takové ukazatele, které se k činnosti systému EVVO přímo či nepřímo vážou, odrážejí výsledek působení EVVO na dílčí cílové skupiny, jsou relativně snadno měřitelné a interpretovatelné.

V České republice se dosud indikátory účinnosti EVVO (podle údajů MŽP) nikdo nezabýval. Jsou zpracovány návrhy souborů indikátorů udržitelného rozvoje a místních Agend 21. (Soubor tzv. indikátorů environmentálního působení školy zpracoval Dům ekologické výchovy Lipka, Brno). Ačkoliv řadu z navržených indikátorů je možno pro dané účely využít, bude třeba jejich uvážlivého třídění a zároveň doplnění o další indikátory specifické pro oblast EVVO a jednotlivé cílové skupiny.

Tato svým způsobem výzkumná činnost přesahuje rámec předkládaného dokumentu a bude předmětem další práce na systému EVVO. Ve výčtu indikátorů účinnosti systému EVVO se objeví některé přímé ukazatele účinnosti systému, jako je např.:

Společné

počet návštěvníků portálu EVVO (webové stránky)

počet subjektů zapojených do systému EVVO

Školství

počet škol řídicích se metodickým pokynem MŠMT

počet učitelů absolvujících akreditované kurzy environmentální výchovy

počet diplomových prací s tematikou EVVO

Osvěta veřejnosti

počet environmentálních informačních center

počet dotazů (návštěvníků) v informačních a osvětových centrech

počet osvětových akcí pro veřejnost – Den bez aut, Den Země aj.

množství produkovaného komunálního odpadu

množství recyklovaného odpadu

počet zateplených rodinných domů

Veřejná správa

počet obcí zapojených do sítě Zdravých měst a místních Agend 21

počet pracovníků, v jejichž pracovní náplni je koordinování a realizace EVVO v orgánech veřejné správy (v přepočtu na 100 % pracovní náplně 1 pracovníka): na KÚ, POÚ 3, POÚ 2, ObÚ a správách NP a CHKO

počet zateplených veřejných budov

počet alternativních zdrojů energie (různé kategorie výkonu)

Podnikatelská sféra

počet podniků s EMAS a ISO 14000

plocha ZPF a ostatních ploch využitá pro ekologické zemědělství

6. Akční plán

Číslo a název	1. Krajský koordinátor EVVO
Cíl projektu	Vytvoření podmínek pro zřízení a činnost koordinační skupiny EVVO.
Popis	Jihočeský kraj pověří jednoho pracovníka koordinací EVVO ve smyslu jeho funkcí (viz 7.1.).
Cílové skupiny	Všechny články systému EVVO.
Garant a spolupráce	Zástupce KÚ
Termín splnění	2003
Finanční náklady v tis. Kč	20

Číslo a název	2. Koordinační skupina pro EVVO
Cíl projektu	Ustavení koordinační skupiny pro EVVO a zahájení její činnosti
Popis	Dle svých funkcí (viz 3.3.4.) zajistí koordinační skupina činnost systému EVVO.
Cílové skupiny	Všechny články systému EVVO
Garant a spolupráce	Zástupce KÚ Krajský koordinátor EVVO
Termín splnění	2003
Finanční náklady v tis. Kč	100/rok

Číslo a název	3. Jihočeský portál pro EVVO
Cíl projektu	Vytvoření oficiálních internetových stránek koordinační skupiny EVVO.
Popis	V rámci oficiálního informačního systému KÚ budou v souladu s činností koordinační skupiny (viz 3.3.4.) vytvořeny a průběžně aktualizovány internetové stránky koordinační skupiny EVVO. Portál bude zprostředkovávat informace nezbytné pro práci systému EVVO a jeho rozvoj (informace o grantech související s EVVO, školení, stáže apod.).
Cílové skupiny	Všechny cílové skupiny systému EVVO
Garant a spolupráce	Zástupce KÚ Koordinační skupina Všechny články systému EVVO dle možností a zaměření
Termín splnění	Březen 2003, aktualizace průběžně
Finanční náklady v tis. Kč	65/2003 vytvoření 25/rok aktualizace

Číslo a název	4. Indikátory EVVO
Cíl projektu	Standardizace hodnocení EVVO
Popis	Navržení vhodných indikátorů EVVO a stanovení jejich výchozí hodnoty pro Jihočeský kraj. Navržené indikátory budou prověřeny, korigovány a popřípadě doplněny, bude stanovena metodika jejich vlastní aplikace jako výchozí bod pro hodnocení účinnosti systému EVVO
Cílové skupiny	Všechny cílové skupiny systému EVVO
Garant a spolupráce	Krajský koordinátor EVVO Dotčené odbory KÚ Koordinační skupina
Termín splnění	Prosinec 2003
Finanční náklady v tis. Kč	80

Číslo a název	5. Krajský fond podpory EVVO
Cíl projektu	Finanční zajištění krajského systému EVVO
Popis	Kraj zřídí fond environmentální politiky Jihočeského kraje pro podporu činnosti a rozvoje systému EVVO. Fond bude podporovat EVVO třemi způsoby: formou grantového systému, podporou projektů akčního plánu a podporou vlastní činnosti krajského koordinátora EVVO. Příjmy fondu bude tvořit část prostředků z KÚ – grantového systému, prostředky získané na rozvoj EVVO ze strukturálních fondů, dary fyzických i právnických osob. Shromážděné prostředky budou použity na realizaci akčního plánu EVVO, 2 x ročně formou grantové podpory malých projektů a určená část bude průběžně k dispozici krajskému koordinátorovi EVVO k zajištění EVVO v rámci svých aktivit a operativní řešení aktuálních potřeb. OŽPZL připraví statut a předloží Radě a Zastupitelstvu Jihočeského kraje ke schválení a projednání.
Cílové skupiny	Všechny cílové skupiny systému EVVO
Garant a spolupráce	Ředitel KÚ Koordinační skupina
Termín splnění	2003
Finanční náklady v tis. Kč	

Číslo a název	6. Další vzdělávání vedoucích pedagogických pracovníků
Cíl projektu	Prohloubení odborné přípravy vedoucích pedagogických pracovníků v oblasti EVVO.
Popis	Seznámení vedoucích pedagogických pracovníků se systémem EVVO, s požadavky a nároky, včetně vytváření podmínek pro práci koordinátorů EVVO; výměna zkušeností jako prostředku odkrývání aktuálních potřeb, požadavků a rezerv v dané oblasti. Analýza současných podmínek, požadavků a potřeb vedoucích pedagogických pracovníků pro implementaci EVVO na školách. Zpracování závěrů analýzy včetně jejich praktické aplikace v pedagogické praxi.
Cílové skupiny	Vedoucí pedagogičtí pracovníci
Garant a spolupráce	Pedagogické centrum a specializovaná CEV a SEV
Termín splnění	Průběžně
Finanční náklady v tis. Kč	35/rok

Číslo a název	7. Vytváření podmínek pro práci koordinátorů EVVO na školách.
Cíl projektu	Odborná příprava koordinátorů EVVO
Popis	Příprava a realizace vzdělávacího programu pro koordinátory EVVO (postavení, funkce a kompetence koordinátora; legislativa; metody a formy práce koordinátora, možnosti spolupráce v rámci školy i mimo ni; odborné vzdělávání, metodika tvorby projektů).
Cílové skupiny	Koordinátoři EVVO
Garant a spolupráce	Pedagogické centrum a specializované subjekty (CEV, SEV aj.)
Termín splnění	Průběžně
Finanční náklady v tis. Kč	300/rok

Číslo a název	8. Odborná příprava lektorů – multiplikátorů v oblasti EVVO.
Cíl projektu	Posílení odborného zázemí pro lektorskou činnost v jednotlivých oblastech EVVO
Popis	Výběr schopných a zkušených pedagogů a pedagogických pracovníků pro výkon lektorské činnosti v oblasti EVVO, jejich průběžná odborná a metodická příprava.
Cílové skupiny	Pedagogičtí pracovníci škol a školských zařízení
Garant a spolupráce	Pedagogické centrum ve spolupráci se specializovanými subjekty (CEV, SEV aj.)
Termín splnění	Průběžně
Finanční náklady (tis. Kč)	80/rok

Číslo a název	9. Vytvoření informačního systému EVVO v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP).
Cíl projektu	Vytvoření podmínek pro efektivní poskytování a získávání informací v oblasti EVVO.
Popis	Vytvoření internetových stránek Pedagogického centra a diskusního fóra v oblasti EVVO, včetně propojení s informačním systémem EVVO Jihočeského kraje. Využití celostátního programu MRKEV. Vydávání informačního bulletinu pro EVVO v oblasti školství jako nástroje DVPP. Vytvoření systému individuálního poradenství.
Cílové skupiny	Pedagogičtí pracovníci škol a školských zařízení
Garant a spolupráce	Pedagogické centrum ve spolupráci se specializovanými subjekty (CEV, SEV aj.)
Termín splnění	2003, průběžně
Finanční náklady (tis. Kč)	100/2003

Číslo a název	10. Podpora zvyšování kvality práce pedagogů volného času
Cíl projektu	Zkvalitnění environmentální výchovy při mimoškolních činnostech
Popis	Rozvoj znalostí vychovatelů DDM a SVČ a vedoucích kolektivů dětí a mládeže zřizovaných NO v oblasti EVVO. Podpora vydávání metodických materiálů s problematikou EVVO využitelných při činnosti mimoškolních kolektivů dětí a mládeže. Podpora setkávání a výměny informací mezi osobami praktikujícími v této oblasti.
Cílové skupiny	Subjekty podílející se na EVVO v mimoškolních aktivitách dětí a mládeže
Garant a spolupráce	Koordinační skupina Příslušné odbory KÚ
Termín splnění	Průběžně
Finanční náklady (tis. Kč)	15/rok

Číslo a název	11. Podpora činnosti vysokých škol v oblasti EVVO
Cíl projektu	Implementace dílčích cílů EVVO v oblasti vysokého školství v Jihočeském kraji
Popis	Formou grantů budou podpořeny projekty zaměřené na koordinaci a spolupráci v oblasti EVVO v rámci fakult a vysokých škol i spolupráci s dalšími subjekty, na koncepční práci v oblasti EVVO, podporu kvalitní výuky, včleňování odborníků a dalších subjektů do výuky a na podporu odborné, výchovné, osvětové a občanské činnosti v rámci vysokých škol a studentských sdružení. Zvláštní pozornost bude věnována spolupráci vysokých škol s nižšími stupni škol a vysokým školám, připravujícím učitele.
Cílové skupiny	Vysoké školy a fakulty Jihočeského kraje.
Garant a spolupráce	Koordinační skupina Specializované články systému EVVO
Termín splnění	Průběžně
Finanční náklady v tis. Kč	200/rok

Číslo a název	12. Krajské centrum environmentálních informací
Cíl projektu	Zpřístupnění informací souvisejících s životním prostředím pro všechny občany v kraji
Popis	Vytvoření krajského centra environmentálních informací, které bude shromažďovat dostupné informace o životním prostředí, poskytovat je veřejnosti, vytvářet a poskytovat vhodné osvětové materiály ke zvýšení environmentálního povědomí veřejnosti (typu „Rádce občana při ohrožení ŽP“). Poskytovat aktuální informace o životním prostředí (v souladu se zákonem č. 123/1998 Sb.), materiálově, informačně i odborně zajišťovat činnost sítě osvětových a informačních center obcí
Cílové skupiny	Všechny cílové skupiny Systému EVVO
Garant a spolupráce	Vedoucí OŽPZL
Termín splnění	Do konce 2003
Finanční náklady v tis. Kč	300/rok

Číslo a název	13. Síť informačních a osvětových středisek
Cíl projektu	Zpřístupnění informací souvisejících s životním prostředím pro všechny občany v kraji
Popis	Poskytování environmentálních informací veřejnosti plošně prostřednictvím sítě místních knihoven a dalších stávajících struktur Oboustranně výhodné propojení s projektem „Knihovna – kulturní a informační centrum obce“. Rozšíření nabídky vznikající sítě informačních center obcí. Poskytování základních informací o stavu ŽP kraje, základní literatury (z distribuce MŽP), osvětových materiálů, základních environmentálních databází a kontaktů na ekologické poradce v kraji.
Cílové skupiny	Zejména aktivní veřejnost, veřejná správa a další cílové skupiny
Garant a spolupráce	Koordinační skupina OŽPZL Odbor kultury a cestovního ruchu
Termín splnění	2003 vytvoření sítě 2004 dále průběžné rozšiřování sítě a zabezpečení činnosti středisek
Finanční náklady v tis. Kč	100 / 2003 dále 50/rok

Číslo a název	14. Síť environmentálních poraden (poradců)
Cíl projektu	Zpřístupnění environmentálního poradenství pro všechny občany v kraji
Popis	Plošný rozvoj environmentálních poraden a poradců v hustotě alespoň 1 na okres. K vytvoření sítě environmentálních poraden pro nejširší veřejnost bude využito stávající struktury organizací zajišťujících EVVO v kraji, popřípadě místních knihoven a informačních center. Metodika práce (systémové environmentální poradenství) i příprava a zajištění poradců bude garantována Sítí ekologických poraden ČR - STEP, jejímž členem je Rosa o.p.s. Optimální (doporučovaná) hustota je cca 7 – 10 poradenských míst v kraji.
Cílové skupiny	Veřejnost
Garant a spolupráce	Rosa – jihočeská společnost pro ochranu přírody, o.p.s. STEP
Termín splnění	2004
Finanční náklady v tis. Kč	300/2004

Číslo a název	15. Environmentální vzdělávání pracovníků veřejné správy
Cíl projektu	Dosažení vysokého stupně vzdělanosti a schopnosti orientace v problematice TUR, prevence v ochraně ŽP u zaměstnanců veřejné správy a členů samospráv
Popis	Vytvoření vhodného modulu environmentálního vzdělávání kompetentních pracovníků veřejné správy a představitelů samospráv v rámci dalšího vzdělávání veřejné správy a jeho akreditace u MŠMT a poskytování informací o možnostech EVVO na místní úrovni obcím.
Cílové skupiny	KÚ, Zastupitelstvo a rada kraje, POÚ 2, POÚ 3, ObÚ a starostové obcí
Garant a spolupráce	Koordinační skupina Akreditované vzdělávací instituce
Termín splnění	Průběžně
Finanční náklady v tis. Kč	100/ 2003

Číslo a název	16. Environmentální kritéria pro zadávání veřejných zakázek
Cíl projektu	Dosažení pozitivních změn v environmentálním chování podnikatelských subjektů.
Popis	Stanovení a praktické uplatnění environmentálních kritérií při zadávání veřejných zakázek.
Cílové skupiny	Rada kraje, zastupitelstva obcí, podnikatelská sféra
Garant a spolupráce	OŽPZL Krajský koordinátor Koordinační skupina
Termín splnění	2004
Finanční náklady v tis. Kč	50/rok

Číslo a název	17. Grantová podpora projektů EVVO
Cíl projektu	Finanční zajištění krajského systému EVVO
Popis	Podpora projektů EVVO podávaných školami, školskými zařízeními, specializovanými pracovišti, nevládními organizacemi, spolky i obcemi a jednotlivci na podporu EVVO v kraji na místní i regionální úrovni
Cílové skupiny	Všechny články systému EVVO
Garant a spolupráce	Krajský koordinátor EVVO Koordinační skupina OŽPZL
Termín splnění	Prosinec 2003 (4)
Finanční náklady v tis. Kč	2 600/rok

Rekapitulace projektů akčního plánu			
Číslo	Název projektu	Finanční požadavky (tisíc Kč)	
		2003	2004
1	Krajský koordinátor EVVO	20	
2	Koordinační skupina pro EVVO	100	100
3	Jihočeský portál pro EVVO	65	25
4	Indikátory EVVO	80	
5	Krajský fond podpory EVVO		
6	Další vzdělávání vedoucích pedagogických pracovníků	35	35
7	Vytváření podmínek pro práci koordinátorů EVVO na školách.	300	300
8	Odborná příprava lektorů – multiplikátorů v oblasti EVVO	80	80
9	Vytvoření informačního systému EVVO v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP).	100	
10	Podpora zvýšení kvality práce pedagogů volného času	15	15
11	Podpora činnosti vysokých škol v oblasti EVVO	200	200
12	Krajské centrum environmentálních informací	300	300
13	Síť informačních a osvětových středisek	100	50
14	Síť environmentálních poraden (poradců)		300
15	Environmentální vzdělávání pracovníků veřejné správy	100	
16	Environmentální kritéria pro zadávání veřejných zakázek		50
17	Grantová podpora malých projektů EVVO	2600	2600
	CELKEM	4095	4055

7. Návrh na organizační a ekonomické zajištění systému EVVO

Navržený systém podpory environmentální výchovy, vzdělání a osvěty a informování veřejnosti o stavu životního prostředí Jihočeského kraje vychází ze Státního programu EVVO v České republice a závazných úkolů uložených krajům usnesením vlády č. 1048/2000, které vymezuje dosud nejpodrobněji cíle, aktivity a úkoly v oblasti EVVO. Ve smyslu usnesení vlády č. 1010/2002 toto usnesení ukládá ředitelům krajských úřadů

1. podporovat Státní program EVVO v obvodu své působnosti ve spolupráci se školami, centry a středisky ekologické výchovy a dalšími organizacemi a zařízeními zabývajícími se environmentálním vzděláváním, výchovou a osvětou,
2. seznámit s tímto usnesením starosty měst a obcí v obvodu své působnosti

Za realizaci je v rámci Krajského úřadu Jihočeského kraje zodpovědný odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví a odbor školství, mládeže a tělovýchovy.

Pro funkčnost systému je zásadní vytvoření tří základních nástrojů:

Krajský koordinátor EVVO
Koordinační skupina pro EVVO
Krajský fond podpory EVVO

7.1. Krajský koordinátor EVVO

Jihočeský kraj vyčlení pracovníka, který bude pověřen výhradně koordinací EVVO v rámci krajského úřadu i kraje.

Koordinátor bude přímo podřízen vedoucímu OŽPZL, spolupracovat bude ale se všemi dotčenými odbory krajského úřadu i zastupiteli kraje.

Koordinátor v rámci svých odborných povinností:

1. Zabezpečuje tok aktuálních informací směrem k jednotlivým odborům KÚ a koordinační skupině.
2. S příslušnými odbory KÚ projednává případnou spolupráci v oblasti EVVO.
3. Využívá koordinační skupinu jako poradní a metodický orgán.
4. Odpovídá za činnost koordinační skupiny ve smyslu jejích daných funkcí (viz 3.3.4.)
5. Činnost systému EVVO ve spolupráci s koordinační skupinou vyhodnocuje a připravuje podklady pro jednání Rady Jihočeského kraje.

7.2. Koordinační skupina pro EVVO

- Viz 3.3.4.

Řádnými členy koordinační skupiny pro EVVO jsou: zástupce hejtmana a člen Rady Jihočeského kraje pro problematiku školství, člen Rady Jihočeského kraje pro životní prostředí, zemědělství a lesnictví, pověřený pracovník OŠMT a OŽPZL a zástupci hlavních článků EVVO. Návrh na ustanovení koordinační skupiny zpracuje OŽPZL ve spolupráci s OŠMT a předloží Radě Jihočeského kraje k projednání.

7.3. Krajský fond podpory (KFP) EVVO

Bude zřízen jako nástroj environmentální politiky Jihočeského kraje, jehož prostřednictvím bude finančně podporován rozvoj jednotlivých oblastí environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Žadatelé o poskytnutí grantu se budou moci stát neziskové organizace včetně škol a školských zařízení, nevládní neziskové organizace, obce i občané.

Příjmy fondu budou tvořit část prostředků z KÚ – rozpočtu na krytí realizace akčního plánu a grantového systému KÚ, prostředky získané na rozvoj EVVO ze strukturálních fondů, dary fyzických i právnických osob. Shromážděné prostředky budou použity na realizaci akčního plánu EVVO, 2 x ročně formou grantové podpory na další aktivity a projekty v rámci systému EVVO předložené nevládními organizacemi, školami a školskými zařízeními, obcemi a dalšími subjekty a určená část bude průběžně k dispozici krajskému koordinátorovi EVVO k zajištění EVVO v rámci svých aktivit na KÚ. V řadě případů bude projekty Krajský fond podpory EVVO pouze dofinancovat, resp. spolufinancovat.

Vedoucí OŽPZL navrhne statut KFP, předloží Radě Jihočeského kraje k projednání a Zastupitelstvu Jihočeského kraje ke schválení. Kritéria pro hodnocení žádostí a pravidla pro přidělování grantů z KFP budou schválena Radou Jihočeského kraje.

7.4. Finanční zdroje

Vedle finančních prostředků Jihočeského kraje bude k zabezpečení funkcí i činnosti systému EVVO v jihočeském kraji pravděpodobně využíváno řady dalších možných zdrojů.

Zahraniční zdroje

V roce 2003 bude posledním rokem možno žádat o podporu projektů z programu přeshraniční spolupráce PHARE CBC a Phare – Access, které od roku 2004 nahradí strukturální fondy EU. Poté se oblasti EVVO bude dotýkat zejména Operační program - rozvoj lidských zdrojů - Opatření 3.1 Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních a opatření 4.3 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta a zapojení občanů v ochraně životního prostředí. Pro financování dílčích aktivit bude možno využít i Společný regionální operační program (SROP).

Celostátní zdroje

V rámci státní dotační politiky rozdělují centrální úřady dotace nestátním neziskovým organizacím v každoročně aktualizovaných oblastech. Oblast EVVO může být z různých aspektů dotována z prostředků MŽP, MŠMT, MK, MZe, MZd i MPO. Na podporu investičního i neinvestičního programu EVVO a místních Agend 21 byla v roce 2002 vytvořena nová kapitola programu SFŽP (Státní fond životního prostředí).

Regionální zdroje

Vedle Jihočeského kraje je EVVO na místní úrovni podporována i z prostředků menších samosprávných celků (např. Magistrát města České Budějovice) a prostředků správ CHKO a NP.

Soukromé zdroje

Řada organizací v poměrně rozsáhlé míře využívá prostředků tuzemských i mezinárodních nadací zaměřených na oblasti související s EVVO (ŽP, školství, rozvoj občanské společnosti). Významnější jsou především nadace Via, Sluníčko, Partnerství, Open Society Fund, Regionální environmentální centrum, Vzdělávací nadace Jana Husa, Eurotel aj.

Významným příjmem některých organizací je i dárcovství ze strany fyzických i právnických osob, popřípadě vlastní příjmy z prodeje služeb a vlastních vydávaných

materiálů.

Všechny uvedené zdroje vyžadují finanční spoluúčast ze strany realizátora projektu, což zejména při nárocích na investiční akce a v budoucnu při využívání zdrojů EU bude představovat značné finanční zatížení, které nemůže žádající organizace nést sama. Kombinace působení Krajského fondu podpory EVVO a doporučení Koordinační skupiny by v budoucnu mohlo zajistit realizaci i rozsáhlejších projektů významných pro rozvoj systému EVVO.

Neziskové organizace působící ve sféře EVVO se zpravidla dobře orientují v možnostech podpory své činnosti. Své projekty běžně finančně zajišťují z více zdrojů. Fundraising je však časově náročný, blokuje tvůrčí síly a nejistota finančních prostředků brzdí žádoucí rozvoj vlastní činnosti organizace. Zlepšení situace spojené se zapojením finanční podpory kraje povede k rozvoji a zkvalitnění činností v oblasti EVVO. Finanční náklady však budou hrazeny i z jiných (např. výše uvedených) zdrojů.

B. Přehled použitých značek

Přehled použitých zkratk

AOPK –	Agentura ochrany přírody a krajiny
AV ČR –	Akademie věd České republiky
CEMC –	České ekologické manažerské centrum
CEV –	centra ekologické výchovy
CP -	čistší produkce
ČŠI –	České školní inspekce
ČSOP –	Český svaz ochránců přírody
DDM –	dům dětí a mládeže
EKIS -	energetické, konzultační a informační středisko
EMAS -	(Environmental Management and Audit Scheme) - systém řízení a auditu podniku z hlediska ochrany ŽP
EMS -	(Environmental Management System) - systém řízení a auditu podniku z hlediska ochrany životního prostředí
EVVO –	environmentální výchovy, vzdělávání a osvěta
CHKO –	chráněná krajinná oblast
IPPC -	(Integrated Pollution, Prevention and Control) - integrovaná prevence v ochraně životního prostředí
ISO ř. 14000 -	norma pro systém environmentálního managementu
KÚ –	krajský úřad
MA 21 -	místní Agenda 21
MRKEV –	Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy
MŠMT –	ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MÚ –	městský úřad
MŽP –	ministerstvo životního prostředí
NNO –	nezisková organizace
NP –	národní park
ObÚ -	obecní úřad
OkÚ –	okresní úřad
OP RLZ –	Operační plán – rozvoj lidských zdrojů
OSVČ –	osoba samostatně výdělečně činná
OŠMT KÚ –	Odbor školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu
OŽPZL KÚ	Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví Krajského úřadu
PC -	pedagogické centrum
POÚ 3 -	pověřený obecní úřad obce s rozšířenou působností
POÚ 2 -	pověřený obecní úřad
PRK –	Program rozvoje územního obvodu Jihočeského kraje
SEV –	střediska ekologické výchovy
SROP –	Sektorový regionální operační program
STEP –	Sít' ekologických poraden ČR
SVIS -	středisko vzdělávání informací a služeb
SVČ –	střediska volného času
TUR –	trvale udržitelný rozvoj
VŠ –	vysoké školy
ŽP –	životní prostředí